



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2023 r.

Pozycja 128

POSTANOWIENIE z dnia 4 sierpnia 2017 r. Sygn. akt Ts 408/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.iJ.D. w sprawie zgodności:

art. 199 § 1 pkt 1 w zw. z art. 1 i w zw. z art. 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1491) z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 oraz art. 177 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

1) podjąć zawieszone postępowanie,

2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 28 grudnia 2015 r. (data nadania) A.iJ.D. (dalej: skarżący) wystąpili o zbadanie zgodności art. 199 § 1 pkt 1 w zw. z art. 1 i w zw. z art. 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.) oraz art. 10 ustawy z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1491; dalej: ustawa implementująca) z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 oraz art. 177 Konstytucji.

Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą. Pozwem z 14 maja 2014 r. córka skarżących dochodziła zasądzenia od Narodowego Funduszu Zdrowia – Oddziału Wojewódzkiego w K. zwrotu kosztów opieki zdrowotnej uzyskanej poza granicami kraju. Postanowieniem z dnia 13 lutego 2015 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. – Wydział I Cywilny odrzucił jej pozew. Na to postanowienie córka skarżących złożyła zażalenie, które Sąd Apelacyjny w K. – Wydział I Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny w K.) oddalił postanowieniem z dnia 22 września 2015 r. (sygn. akt [...]), doręczonym jej 28 września 2015 r. W dniu 16 listopada 2015 r. córka skarżących wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną (data wpływu do Sądu Najwyższego – 19 stycznia 2016 r.). Sprawa została wpisana do repertorium pod sygnaturą akt [...], a po przyjęciu skargi do rozpoznania – pod sygnaturą [...]. Dnia 29 listopada 2015 r. córka skarżących zmarła, a do spadku po niej zostali powołani jej rodzice – skarżący, którzy wstąpili do postępowania kasacyjnego w miejsce zmarłej.

Zdaniem skarżących art. 199 § 1 pkt 1 w zw. z art. 1 i w zw. z art. 2 k.p.c. oraz art. 10 ustawy implementującej w zakresie, w jakim pozbawiają osobę fizyczną prawa do rozpoznania przez sąd powszechny roszczenia opartego bezpośrednio na podstawie prawa Unii Europejskiej, „a to na art. 5 pkt a i art. 7 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej (Dz. Urz. UE. L88. 45)” oraz „pozbawia[ją] efektywnej ochrony sądowej roszczeniom opartym na prawie Unii Europejskiej w zw. z art. 19 ust. 1 zdanie drugie” i „w zw. z art. 4 ust. 3 zdanie drugie” Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90 poz. 864, ze zm.) i art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE. C 83 z 30.03.2010 r.), stosowanych na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 w zw. z art. 9 Konstytucji, są niezgodne z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 177 Konstytucji. Skarżący podnoszą, że „po blisko półtorarocznym postępowaniu cywilnym, skierowanie powódki na drogę postępowania administracyjnego, w której pozwany orzekał będzie we własnej sprawie (jako organ administracyjny) oraz wobec ujawnienia przez pozwanego sposobu, w jaki zamierza rozliczyć poniesione koszty, grozi nadmiernym wydłużeniem postępowania, czyniąc je nadmiernie utrudnionym i oddalonym w czasie, pozbawiając w tym zakresie stronę powodową efektywnej ochrony sądowej, roszczenia opartego na prawie UE. W efekcie więc wyłącznie bezpośrednio zastosowanie wzorców konstytucyjnych określonych przepisem art. 2, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 oraz art. 177 Konstytucji umożliwi skarżącym skuteczne dochodzenie roszczeń opartych na prawie UE – poprzez utrzymanie drogi sądowej cywilnej”.

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2016 r. Trybunał Konstytucyjny zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania przed Sądem Najwyższym. W uzasadnieniu postanowienia Trybunał wskazał, że orzeczenie Sądu Najwyższego może mieć wpływ na ustalenie podstaw wniesienia skargi konstytucyjnej, w szczególności na stwierdzenie naruszenia przysługujących skarżącym konstytucyjnych wolności lub praw.

Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy uchylił zażalenie do postanowienia Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 22 września 2015 r. (sygn. akt [...]) i postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 13 lutego 2015 r. (sygn. akt [...]) oraz pozostawił rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Kopia tego orzeczenia wpłynęła do Trybunału Konstytucyjnego 21 marca 2017 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane skargą skarżących nie zostało zakończone do 3 stycznia 2017 r., tzn. dnia wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p. TK.

Z art. 79 ust. 1 Konstytucji wynika jednoznacznie, że warunkiem rozpoznania skargi konstytucyjnej jest uzyskanie przez skarżącego ostatecznego rozstrzygnięcia o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach określonych w Konstytucji. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna może być wniesiona dopiero po wyczerpaniu przez skarżącego drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. W sytuacji, gdy postępowanie w danej sprawie nadal się toczy, a skarżący nie doprowadził do nadania orzeczeniu waloru ostateczności, wniesienie skargi konstytucyjnej musi być uznane za przedwczesne.

Skarżący wiążą naruszenie wskazanych w skardze konstytucyjnych praw z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 22 września 2015 r., wydanym w sprawie [...]. Orzeczenie to zostało jednak uchylone przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 13 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]). Oznacza to, że w sprawie skarżących nie doszło jeszcze do wydania ostatecznego rozstrzygnięcia o przysługujących im konstytucyjnych wolnościach i prawach.

Skoro w niniejszej sprawie brak jest ostatecznego orzeczenia, to skarga konstytucyjna nie spełnia podstawowej przesłanki określonej w art. 79 ust. 1 Konstytucji. Wydanie merytorycznego orzeczenia jest więc niedopuszczalne.

Wskazana okoliczność – jest zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 w zw. z art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Wobec powyższego Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącym przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.